

วันดินโลก (World Soil Day)

http://www.ddd.go.th/WEB_WorldSoilDay/wsd01_2.html

"วันดินโลก (World Soil Day)" คือ วันที่ 5 ธันวาคม เป็นวันสำคัญที่นักปฐพีวิทยาทั่วโลก 60,000 คน จะเฉลิมฉลองเป็นประจำทุกปี ซึ่งนักปฐพีวิทยาของไทยทุกคนภาคภูมิใจ เนื่องจากวงการปฐพีวิทยานานาชาติ มีมติให้วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งตรงกับวันคล้ายวันพระราชสมภพ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นวันดินโลก และนักปฐพีวิทยาของไทยมีส่วนร่วมในการเชิดชูพระอัจฉริยภาพด้านการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรดินขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

แนวความคิดของการจัดตั้งวันดินโลก

เริ่มต้นจากที่มีการประชุมวิทยาศาสตร์ทางดินของโลก ครั้งที่ 17 ณ กรุงเทพมหานคร ในปี 2545 มีนักวิทยาศาสตร์ทางดินจากทั่วโลกมาร่วมประชุม ภายใต้นงานมีการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรดิน รวมถึงการจัดตั้งโครงการพระราชดำรินิภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ.....

ซึ่งนิทรรศการดังกล่าว ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุมประจักษ์ถึงพระวิสัยทัศน์ในการบริหารทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน โดยทรงให้ความสำคัญกับทรัพยากรดิน ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่สนพระราชหฤทัยในวิทยาศาสตร์ทางดิน และผลสำเร็จจากการบริหารจัดการดินอย่างต่อเนื่องของพระองค์ เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ.....

ในการประชุมครั้งนี้ได้มีการหารือเรื่องการจัดตั้ง "วันดินโลก" โดยที่ประชุมคณะกรรมการสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ มีมติให้วันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นวันดินโลก เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณของพระองค์ โดยใช้วันนี้เป็นวันรณรงค์ให้ชาวโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดินที่มีต่อความอยู่รอดของมวลมนุษยชาติและสภาพแวดล้อม และความจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืน

การขอพระบรมราชานุญาต ให้วันที่ 5 ธันวาคม เป็นวันดินโลก

การเกิดขึ้นของ "วันดินโลก (World Soil Day)" มีความเกี่ยวข้องกับกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (International Union of Soil Science : IUSS) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization : FAO) และองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) จึงควรบันทึกจุดเริ่มต้นและความเป็นมาของ "วันดินโลก" เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รับทราบอย่างถูกต้อง เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2555 คณะผู้บริหารสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรมแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมกราบบังคมทูลเชิญให้ดำรงตำแหน่ง A life membership และยังได้กราบทูลขอพระบรมราชานุญาต ให้วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปีเป็นวันดินโลก

การประกาศรับรองวันดินโลก โดยสหประชาชาติ

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ประกาศสนับสนุนให้มีการจัดตั้งวันดินโลก โดยนำข้อเสนอเข้าบรรจุในวาระการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ประจำปี 2556 ซึ่งสหประชาชาติได้ประกาศรับรองอย่างเป็นทางการให้วันที่ 5 ธันวาคมของทุกปีเป็นวันดินโลก และปี 2558 เป็น "ปีดินสากล (International Year of Soils 2015)" ในวันที่ 20 ธันวาคม 2556.

ดังนั้น ในวันที่ 5 ธันวาคม 2557 นอกจากเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชแล้วนั้น ยังถือว่าเป็นวันดินโลกอย่างเป็นทางการในระดับสากลครั้งแรกอีกด้วย ประเทศไทย โดยกรมพัฒนาที่ดินจึงมีการจัดงานเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่พร้อมกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก

ทำไมต้องมี “วันดินโลก”

เพื่อสร้างความตระหนักถึง...ความสำคัญของดิน

"ดิน" เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญต่อการดำรงชีพของสิ่งมีชีวิตทุกชนิดบนโลก ในด้านการพัฒนาการเกษตร ดินเป็นแหล่งผลิตอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และเชื้อเพลิง ดินช่วยพัฒนาระบบนิเวศให้มีความยั่งยืน เอื้อให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ ช่วยดูดซับคาร์บอน และบรรเทาผลกระทบจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ มนุษย์ใช้ดินเป็นที่ตั้งของที่อยู่อาศัยและเมือง เป็นที่ทิ้งขยะ เป็นตัวกรองและทำน้ำให้สะอาด

ดินนับวันจะเสื่อมโทรมลง...หากขาดการอนุรักษ์และพัฒนาที่ดินอย่างยั่งยืน

ความต้องการใช้ทรัพยากรดินมีเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ ดินเป็นทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด และไม่สามารถนำกลับมาทดแทนใหม่ หากมีการเสื่อมสลายไป การใช้ที่ดินผิดประเภท ขาดการอนุรักษ์ และป้องกันปัญหาที่ถูกต้อง จะก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของดินที่ส่งผลต่อคุณภาพ กำลังผลิตของดิน และกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของมนุษย์ ซึ่งหากดินมีความเสื่อมโทรมที่รุนแรงมาก การฟื้นฟูดินให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์เหมือนเดิมจะทำได้ยากขึ้นด้วย

วันดินโลก...วันสำคัญเพื่อการรณรงค์เกี่ยวกับดิน

สหประชาชาติ (UN) ได้ประกาศอย่างเป็นทางการให้วันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี เป็น "วันดินโลก" (World Soil Day) เพื่อใช้เป็นโอกาสในการขับเคลื่อนกิจกรรมการรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ทางด้านดิน และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของดิน ทั้งในระดับประเทศและระดับโลกต่อมนุษยชาติและสภาพแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

การเฉลิมฉลอง “วันดินโลก”

สหประชาชาติได้ประกาศรับรองให้ ปี 2558 เป็นปีแห่งการรณรงค์ในการสร้างความรู้ถึงความสำคัญของดิน ซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหาร เชื้อเพลิง และเส้นใยธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบของระบบนิเวศ และเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ รวมถึงการสร้างความตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินที่นับวันจะทวีความรุนแรงและกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

ดังนั้น ตลอดปี 2558 (ค.ศ. 2015) ประเทศไทยและประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะมีกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่องในการให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรดิน ตลอดจนการใช้ การปรับปรุง และการอนุรักษ์อย่างถูกต้อง เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ให้ดินเป็นแหล่งสร้างอาหารปลอดภัย ลดปริมาณผู้หิวโหยและขาดอาหาร ลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นำไปสู่การลดปัญหาความยากจน และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

พระราชกรณียกิจด้านดิน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของดิน ที่เกิดจากสาเหตุธรรมชาติ เช่น บางแห่งเป็นดินเปรี้ยวจัด ดินเค็ม หรือบางแห่งไม่มีดินเลย จึงทรงเรียกดินเหล่านี้ว่า “ดินร่วนแค้น” พระราชดำริเกี่ยวกับการแก้ปัญหา พื้นฟู อนุรักษ์ดินของพระองค์นั้น มีลักษณะเป็นธรรมชาติและเรียบง่าย ในทางปฏิบัติ เลียบคม เหมาะเจาะ และชาวบ้านทั่วไปสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ ทรงเน้นการพัฒนาที่สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการพึ่งตนเอง ทรงใช้คำว่า “ระเบิดจากข้างใน” คือทำให้ชุมชนเข้มแข็งก่อน จึงค่อยออกสู่สังคมภายนอก มิใช่การนำความเจริญรุ่งเรืองจากภายนอก เข้าไปสู่ชุมชนที่ยังไม่มีโอกาสเตรียมตัวหรือตั้งรับ ขั้นตอนต่อไป คือ พัฒนาให้ประชาชนอยู่ในสังคมได้ตามสภาพและสามารถ “พึ่งตนเองได้” ในที่สุด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเน้นถึงความจำเป็นที่จะต้องมี “ตัวอย่างของความสำเร็จ” เพื่อให้ประชาชนเข้ามาศึกษาตัวอย่างของจริง และนำกลับไปปฏิบัติได้เอง จึงทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้นในทุกภูมิภาคของประเทศ จำนวน 6 ศูนย์ เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีปัญหาเกี่ยวกับดินเสื่อมโทรมและเป็นดินทราย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพหองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส มีปัญหาดินเปรี้ยวจัด ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ที่ประสบปัญหาดินเค็มและดินเสื่อมโทรม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกี่ยวกับการเกษตรมากกว่า 4,000 โครงการ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงดินแทบทั้งสิ้น

รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณ

รางวัล "นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม" (Humanitarian Soil Scientist Award)

เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2555 ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สตีเฟน นอร์ตคิลฟ์ กรรมการบริหารและอดีตเลขาธิการ สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (IUSS) พร้อมคณะผู้บริหาร เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล "นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Soil Scientist Award)" เป็นพระองค์แรกของโลก

รางวัล "International Merit Award" และรางวัล "รากหญ้าแฝกซบสำริด"

เมื่อปี พ.ศ. 2536 สมาคมควบคุมการชะล้างพังทลายนานาชาติ (IECA) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล "International Merit Award" สดุดีพระเกียรติคุณในฐานะที่ทรงเป็นนักอนุรักษ์ดินและสภาพแวดล้อม และรางวัล "รากหญ้าแฝกซบสำริด" จากธนาคารโลก

เหรียญเทเลฟูด (Telefood Award)

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2542 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ทูลเกล้าฯ ถวาย "เหรียญเทเลฟูด" เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณ ในฐานะที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้านพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกร และสร้างความมั่นคงด้านอาหาร

รางวัลวันดินโลก (World Soil Day Award)

ประเทศไทย ร่วมกับ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations) ได้ก่อตั้งรางวัลดินโลก เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสืบสานพระราชปณิธานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาทรัพยากรดิน ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) และการขจัดความหิวโหย (Zero Hunger) ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs)

โดยการมอบรางวัลวันดินโลกจะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในวันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันดินโลกและเป็นวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยเริ่มมอบครั้งแรกในปี พ.ศ. 2561

